

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Bláha, J. 1968: *Vývoj osídlení jihozápadní Moravy do doby husitské (se zvláštním zřetelem k osídlení středověkému)*. Rkp. nepublikované diplomové práce I-III. Uloženo: Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

Košťuřík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M. 1986: *Pravěk Třebíčska*. Brno, Třebíč: Muzejní a vlastivědná společnost Třebíč, Západoslovácké muzeum.

Mrázek, I. 1999: *Drahé kameny v pravěku Moravy a Slezska*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.

Přichystal, A., Kovář, J. J., Kuča, M., Fridrichová, K., v tisku: The Jadeitite-Omphacitite and Nephrite Axeheads in Europe: The Case Territory Czech Republic. Proceedings of the international conference „Culture contact, cultural boundaries and innovation in the 5th millennium“. Münster.

Vokáč, M. 2008: *Broušená a ostatní kamenná industrie z neolitu a eneolitu na jižní Moravě se zvláštním zřetelem na lokalitu Těšetice-Kyjovice*. Rkp. nepublikované dizertační práce. Uloženo: Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

Resumé

Jemnice (Třebíč District), „Tejnice“. Neolithic. Moravian Painted Ware Culture. Jadeitite-omphacitite axehead. Surface survey.

Obr. 4. Jemnice (okr. Třebíč). Jadeititová-omfacititová sekerka. Foto: L. Plchová

Fig. 4. Jemnice (Třebíč District). Jadeitite-omphacitite axehead. Photo: L. Plchová.

KOBYLNICE (K. Ú. KOBYLNICE U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Rybníky“ (ppč. 751/10). LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během zemních prací spojených s budováním nového rybníku roku 2016 jihozápadně Kobylnic zachycen okrajově také sídelní areál z období neolitu (okolí bodu WGS-84: 49.1339550N, 16.7290817E). Nepočtený keramický materiál umožnil dataci několika zahloubených objektů (menších hliníků, kůlových a stavebních jam) do období kultury s lineární a moravskou malovanou keramikou.

Petr Kos

Resumé

Kobylnice (Kat. Kobylnice u Brna, Bez. Brno-venkov), „Rybníky“. Linearbandkeramik, Mährische Bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANÉ (OKR. PROSTĚJOV)

„Kralický háj“, parc. č. 350/95. LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 21. června až 10. listopadu 2016 probíhal záchranný archeologický výzkum vyvolaný akcí „Rozšíření výrobního areálu společnosti Žaluzie NEVA, k. ú. Kralice na Hané, okr. Prostějov – etapa 2016“. Terénní odkryvy (ZM ČR 1:10 000, list 24-24-13, polygon s body o souřadnicích 149:359, 164:357, 164:361 a 150:363 mm od Z:J s. č.) opětovně poukázaly na nebývale intenzivní osídlení prostoru tzv. „Kralického háje“ a tedy dnešní Průmyslové zóny města Prostějova (cf. např. Šmíd a kol. 2013, k postlineárnímu osídlení místa spec. 99–107). Zachyceny byly aktivity lidu kultury s lineární keramikou, kultury s moravskou malovanou keramikou, jordanovské kultury, lužické kultury, platěnické kultury a v neposlední řadě též raného a vrcholného středověku (cf. příslušné oddíly tohoto ročníku Přehledu výzkumů).

Pavel Fojtík

Literatura

Šmíd, M. a kol. 2013: *Kralice na Hané. Birituální pohřebiště kultury s lineární keramikou*. Archeologické památky střední Moravy 20. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov), „Kralický háj“, Parz. Nr. 350/95. LBK, MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

KRNOV (K. Ú. OPAVSKÉ PŘEDMĚSTÍ, OKR. BRUNTÁL)

„Červený Dvůr“. LnK. Kamenná industrie. Povrchové sběry.

V rámci P. Ulahel dlouhodobě prováděných povrchových sběrů na polykulturní lokalitě „Červený Dvůr“ (k. ú. Opavské Předměstí, parc. č. 2784, 2786/1, 2) byl mezi ostatním nálezovým materiálem zastoupen také fragment břítové části kopytovitého klínu. Tento nález můžeme dát do souvislosti s nedávným nálezem keramiky LnK na stejné lokalitě (Bříza, Ulahel 2010). Viz též lokalita Úvalno, okr. Bruntál zde v oddílu neolit.

Svatopluk Bříza, Petr Ulahel

Literatura

Bříza, S., Ulahel, P. 2010: Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 51, 314.

Resumé

Krnov (Kat. Opavské předměstí, Bez. Bruntál), „Červený Dvůr“. LBK. Steinindustrie. Oberflächen-sammlungen.

KYJOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Sutny“ I. LnK. Sídliště. Systematický výzkum.

V roce 2016 navázal výzkum spojený s praxí studentů archeologie na odkryvy z předchozích sezón v prostoru sektoru B4 (Bíško *et al.* 2015, 149–150; Kazdová *et al.* 2016, 163–164). Nově byly otevřeny další dva čtverce 4b, 5b (obr. 5). Exkavace probíhala standardním způsobem používaným na lokalitě: každý zkoumaný čtverec byl rozdělen na 25 kvadrantů o rozměrech 1 × 1 m. Nejprve byly odstraněny orníční a podorníční vrstvy: mechanické vrstvy A a B, každá o mocnosti 20 cm. Při ruční skrývce byla v povrchové vrstvě čtverce 4b (kvadrant 14) nalezena kromě zlomků neolitické keramiky plošně retušovaná silitová šipka (v – 19 mm) patřící patrně k osídlení lokality lidem s KZP z konce eneolitu. Dokumentace se prováděla v jednotlivých dokumentačních úrovních

(DÚ) pomocí totální stanice, GPS a fotogrammetrie. Z podorníční vrstvy B byly odebrány vzorky půdy pro srovnávací fosfátovou analýzu. Po snížení plochy obou čtverců na DÚ 40 cm bylo dosaženo sprašového podloží. Celá plocha byla následně začištěna za účelem vymezení hranic potenciálních zahloubených objektů.

Postupně byly zachyceny dva rozměrnější objekty (č. 826 a 827), celkem 17 kúlových jam a 12 obdélných mělkých (do 20 cm) jamek. Kúlové jámy a mělké jamky byly koncentrovány především ve čtverci 5b, zatímco téměř celou plochu čtverce 4b zaujímal objekt č. 827 (obr. 6). Mělké jamky byly vyplněny rezavě hnědým homogenním zásypem a většinou neobsahovaly žádné archeologické nálezy. Vzhledem k jejich charakteru a ke zkušenostem z předchozích výzkumných sezón (srov. Kazdová *et al.* 2016, 163) jsou označovány jako relikty recentní zemědělské činnosti. Koncentrace kúlových jam ve čtverci 5b evokuje představu částečně zachovaného půdorysu dlouhého domu kultury s LnK, kterých evidujeme ze „Sutny“ již značné množství (Milo, Kazdová 2008). V tomto případě je však interpretace dané struktury ztížena výše uvedenými recentními zásahy. Konkrétnější závěry by bylo vhodnější potvrdit exkavací sousedních čtverců ležících severním směrem za hranicí zkoumané plochy, kde lze očekávat pokračování půdorysu. Z kúlových jam bylo získáno jen několik nálezů, většinou fragmentů keramiky rámcově datovatelných do kultury s LnK. Z kúlových jam i mělkých recentních jamek byly odebrány vzorky půdy na fosfátovou analýzu, výplně kúlových jamek pak poskytly rovněž vzorky pro flotaci.

Zdaleka nejvíce archeologického materiálu poskytl objekt č. 827. Kromě výše uvedené metody kvadrantové sítě byl objekt rozdělen na čtyři segmenty pomocí kontrolního křížového profilu vedeného v osách sever – jih a východ – západ. Exkavace a následná dokumentace probíhala v závislosti na jednotlivých kontextech ve výplni objektu. Křížový profil byl rozebrán v závěrečných fázích exkavace. Horní vrstvy výplně tvořila tmavě hnědá až černá hlína, v níž se kromě převažujících nálezů odpovídajících hmotné náplni kultury s LnK objevila ještě intruze kultury s moravskou malovanou keramikou. Pod touto vrstvou se nacházela poměrně kompaktní hnědá hlína tvořící výplň většiny objemu jámy, která zasahovala do hloubky 160 cm. Rozměry objektu byly 430 × 315 cm, jeho půdorys byl v horních vrstvách více členitý, směrem ke dnu nabýval spíše zaobleně obdélný tvar. Dno bylo téměř rovné, stejně tak boční stěny. Ve výplni se nacházely zlomky keramiky (datovatelné převážně do mladšího stupně kultury s LnK) zvířecí kosti a mazanice, dále bylo objeveno množství hrudek červeného a žlutého barviva, několik fragmentů kamenných podložek (mlecích kamenů) a zlomek kopytovitého klínu. Jedna část mlecího kamene byla